

Con tàu khổng lồ Vinashin đang bị ngập nước

Thứ sáu 31 Tháng Mười Hai 2010

Mai Văn

Nhìn lại những sự kiện đánh dấu 2010, nhật báo Pháp Le Monde chú ý đến một sự kiện ở Việt Nam, trên bình diện kinh tế : "Tập đoàn Vinashin, con tàu khổng lồ đang bị ngập nước", tít bài báo dài gần cả trang báo bên trong. Bên trên dòng tựa, Le Monde giải thích ngắn gọn nguyên nhân khiến Vinashin bị nạn : tham ô, thâm lạm công quỹ, quản lý

kém cỏi đã tác hại đến tập đoàn đóng tàu nhà nước, một biểu tượng phát triển kinh tế của Việt Nam.

Mở đầu bài báo, đặc phái viên Le Monde, Bruno Philip, cho là Vinashin, là 3 âm tiết mà có lẽ là giới lãnh đạo Việt Nam đọc lên một cách chua chát, trong khi mà tình trạng phá sản của tập đoàn làm giới tài chính quốc tế và giới đầu tư lo ngại hậu quả đối với kinh tế của một trong những 'con rồng' năng động nhất Đông Nam Á.

Theo Le Monde, gọi Vinashin là một trong những "soái hạm" của Việt Nam, thì không có từ ngữ nào thích hợp hơn đối với tập đoàn đã từng là hiện thân của mô hình phát triển mà ban lãnh đạo đảng Cộng sản hiện nay đã chọn lựa.

Bài báo nhắc lại những khoản nợ của Vinashin : 4,4 tỷ đô la, bằng 4,5% GDP Việt Nam năm 2009. Tập đoàn đã phải khát nợ, nhà nước phải tài trợ để Vinashin trả lương cho công nhân viên. Tóm lại thì khó khăn Vinashin nhiều đến nỗi mà nó đe dọa sức khỏe của cả nền kinh tế Việt Nam, cho dù tăng trưởng năm 2010 vẫn cao.

Le Monde trở lại những nguyên nhân đã đưa Vinashin xuống 'địa ngục' : Quản lý công quỹ kém cỏi, thiếu kiểm tra, không minh bạch, cán bộ cấp cao thiếu năng lực, nạn bè phái, tham

những. Việt Nam đã đi theo mô hình phát triển của Hàn Quốc, mà mục tiêu là thành lập những đại tập đoàn 'chaebol', để thúc đẩy phát triển, và nhà nước vẫn giữ được các công ty lớn.

Bài báo trích dẫn những số liệu, từ năm 1989 đến nay số lượng công ty nhà nước có giảm : từ 12.000 nay còn 4.000. Thế nhưng tuy chỉ còn chiếm hơn 1/3 kinh tế Việt Nam, các đại tập đoàn này đã phình to ra rất nhiều trong những năm gần đây, vì đã được khuyến cáo nên đa dạng hoá hoạt động. Cũng như các tập đoàn khác như Điện lực Việt Nam đã đầu tư vào điện thoại di động, hay Petro Việt Nam vào ngành du lịch, Vinashin đã đầu tư vào ngành khách sạn, bảo hiểm v.v...

Có điều, Le Monde trích dẫn bà Phạm Chi Lan, đã đánh giá là "sai lầm của Vinashin là đã phát triển quá nhanh quá nhiều hoạt động khác nhau. Mô hình chaebol của Hàn Quốc có hấp dẫn, nhưng lãnh đạo Vinashin đã không hiểu là hoạt động như thế nào".

Hậu quả chính trị của vụ Vinashin : Thủ tướng Việt Nam bị suy yếu ?

Ngoài hậu quả kinh tế, hiển nhiên hồ sơ Vinashin còn có hậu quả chính trị, và người gánh chịu hậu quả là thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng. Nhiều nhà quan sát nước ngoài đã nhận thấy ông và giới thân cận đã bị suy yếu do vụ Vinashin.

Theo Bruno Philip, tác giả bài báo, ông Nguyễn Tấn Dũng là gương mặt thể hiện sự trẻ hoá của guồng máy lãnh đạo từ khi ông được đề cử vào năm 2006. Phong cách của ông khác hẳn với các người tiền nhiệm, ông Dũng không ngần ngại đứng ra phía trước, nhanh chóng chiếm vị trí trọng tâm để khẳng định với lãnh đạo quốc tế và giới đầu tư ông là người lãnh đạo chính phủ.

Dù bị ảnh hưởng trong vụ Vinashin, nhưng theo bài báo trên Le Monde, trong một hệ thống như ở Việt Nam, với tổ chức cơ cấu theo phe nhóm, thì hồ sơ Vinashin sẽ có những hệ quả trước mắt khó lường. Tuy nhiên, Bruno Philip cho là theo nhiều nguồn tin, ông Nguyễn Tấn Dũng chưa thua trận. Ông đã công khai công nhận trách nhiệm của mình trong vụ Vinashin và có thể sẽ tiếp tục giữ chiếc ghế hoặc cũng có thể được cử làm tổng bí thư, với quyền hạn chính trị lớn hơn, nhưng không trực tiếp nắm kinh tế.

Quyền tự do ngôn luận ở Việt Nam bị xiết chặt

Ngoài cái gai kinh tế Vinashin, Le Monde còn chú ý đến vấn đề nhân quyền, tự do ngôn luận ở Việt Nam trong năm qua. Dưới tựa đề không "lạm dụng quyền tự do dân chủ", bài báo liệt

kê những vụ bắt giam nhà báo, luật sư, nhà hoạt động nhân quyền... Le Monde ước tính là có ít nhất 25 người đã bị bắt.

Việc kiểm soát Internet ngày càng gắt gao hơn. Le Monde nêu bật trường hợp Vietnamnet, bị phạt vì đã phạm một lỗi lớn là đã chạy một tựa về nạn tham nhũng, dựa theo kết quả nghiên cứu mà tổ chức Minh bạch Quốc Tế Transparency International cho thực hiện. Bản nghiên cứu nêu bật nạn tham nhũng trong ngành công an : 82% người được hỏi xem công an là những người tham nhũng nhất trong giới viên chức nhà nước.

Bài báo trích dẫn nhận định của một chuyên gia Pháp về Việt Nam, Benoit de Tréglodé, là chế độ không cảm thấy bị đe dọa. Nhưng đó là những dấu hiệu đấu tranh nội bộ giữa các phe phái khác nhau, để giữ vị trí của một phe nhóm.